

LBRIS

We know
books

**JOHN
LE CARRÉ**

**PROIECTUL
SILVERVIEW**

Traducere din limba engleză și note
ANDREEA NĂSTASE

LITERA
București

Silverview

John le Carré

Copyright © 2021 The Literary Estate of David Cornwell

Editura Litera

tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19

e-mail: contact@litera.ro

www.litera.ro

Proiectul Silverview

John le Carré

Copyright © 2022 Grup Media Litera

pentru ediția în limba română

Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii

Redactor: Ovidiu Șerban

Corector: Ionel Palade

Copertă: Flori Zăhău-Popescu

Tehnoredactare și prepress: Ofelia Coșman

Seria de ficțiune a Editurii Litera este coordonată
de Cristina Vidrașcu Sturza.Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
LE CARRÉ, JOHN

Proiectul Silverview / John le Carré; trad. din lb. engleză

și note: Andreea Năstase. – București: Litera, 2022

ISBN 978-606-33-8646-6

I. Năstase, Andreea (trad.; note)

821.111

1

La ora zece, într-o dimineață ploioasă, o tânără într-un hanorac lălău, îmbrobodită cu un fular de lână, înfrunța cu pași hotărâți furtuna care mătura South Audley Street din West End. Se numea Lily și era într-o stare de anxietate emoțională care vira periodic spre furie. Cu o mână înmănușată își apăra ochii de ploaie în timp ce se uita pe sub sprâncene la numerele caselor, iar cu cealaltă împingea căruciorul acoperit cu o folie de plastic în care se afla Sam, băiețelul ei de doi ani. Unele clădiri erau atât de impunătoare, încât nu aveau număr. Altele aveau număr, dar erau pe altă stradă decât cea pe care o căuta ea.

Când a ajuns la un portal pretențios unde numărul era înscris cu o claritate neobișnuită pe o coloană, a urcat treptele cu spatele, trăgând căruciorul, a studiat încruntată numele de lângă butoanele soneriilor și l-a apăsă cu putere pe cel mai de jos.

- E de-ajuns să împingi ușa, drăguțo, a sfătuit-o o voce feminină amabilă din difuzor.

- Am nevoie de Proctor. Mi-a zis: „Ori Proctor, ori nimeni“, s-a răstit Lily.

- Stewart vine acum, drăguțo, i-a spus aceeași voce blândă.

Peste câteva clipe ușa s-a deschis; în prag se afla un bărbat suplu, cu o licărire amuzată în spatele ochelarilor, trecut de cincizeci de ani, cu o postură ușor aplecată spre stânga și capul prelung, cu nas acvilin, înclinat întrebător. O femeie cu un aer matern, cu părul alb și îmbrăcată într-o jachetă de lână, stătea lângă umărul lui.

- Eu sunt Proctor. Vreți să vă ajut? a întrebat-o uitându-se la cărucior.

- Cum pot să știu că ești dumneata? i-a replicat Lily.

- Pentru că venerabila dumneavoastră mamă m-a sunat aseară pe numărul privat și mi-a cerut să fiu aici.

- A zis c-o să fii singur, a obiectat Lily uitându-se urât la femeia cu aer matern.

- Marie se îngrijește de casă. De asemenea, n-are nimic împotriva să-mi dea o mână de ajutor atunci când am nevoie, a spus Proctor.

Femeia cu aer matern a făcut un pas înainte, dar Lily a concediat-o cu o ridicare din umăr. După

ce Proctor a închis ușa în spatele ei, în liniștea vestibulului, tânăra a rulat învelitoarea de plastic până a ieșit la iveală capul băiețelului adormit. Avea părul negru și creț și o expresie de mulțumire demnă de invidie.

- A stat treaz toată noaptea, a spus Lily punându-i o mână pe frunte.

- E tare drăgălaș, a murmurat femeia pe nume Marie.

Lily a împins căruciorul în întunericul de sub scară, s-a aplecat să ia din suportul de dedesubt un plic alb fără însemne, apoi s-a proțăpît în fața lui Proctor. Zâmbetul lui fin îi amintea de un preot în vârstă căruia ar fi trebuit să i se spovedească la internat. Nu-i plăcuse școala aceea și nu-i plăcuse de preot și nu avea de gând să-l placă pe Proctor acum.

- Cică trebuie să stau aici și să aștept cât o citești, l-a informat.

- Bineînțeles, a încuviințat Proctor pe un ton agreabil, privind-o pieziș prin ochelari. Îmi dați voie să adaug că-mi pare foarte, foarte rău?

- Dacă ai un mesaj pentru ea, trebuie să i-l transmit prin viu grai. Nu vrea telefoane, SMS-uri sau e-mailuri. Nici de la Serviciu, nici de la nimeni. Asta te include și pe dumneata.

- Și acesta este un lucru foarte trist, a comentat Proctor după o clipă de reflecție melancolică. De parcă abia acum și-ar fi dat seama că ținea un plic în mână, l-a împuns cu degetul lui ciolănos: E di-tamai opera, trebuie să observ. Câte pagini credeți că are?

- Habar n-am.

- Hârtie de scrisori? - încă împungând. Nu se poate. Nimeni n-are hârtie de scrisori de formatul ăsta. Hârtie normală de imprimantă, îmi închipui.

- Nu m-am uitat înăuntru, ți-am zis.

- Desigur. Ei bine - cu un zâmbet comic care a dezarmat-o pe moment -, atunci să trecem la treabă. Se pare că va fi o lectură de durată. Îmi permiteți să mă retrag?

Lily și Marie stăteau așezate față în față în camera de zi austeră din partea opusă a vestibulului, pe scaune cu tapițerie ecosez și brațe de lemn. Pe masa de sticlă zgâriată dintre ele se afla o tavă de cositor cu un termos de cafea și biscuiți digestivi cu ciocolată. Lily refuzase tratația.

- Cum se simte? a întrebat-o Marie.

- Atât de bine pe cât ar fi de așteptat, mersi de întrebare. Atunci când ești pe moarte.

- Da, e o situație cumplită, întotdeauna. Dar cum e din punct de vedere psihic?

- Are toate țiglele pe casă, dacă asta vrei să știi. Nu face morfină, n-o suportă. Coboară la cină când reușește să se miște.

- Sper că încă îi face plăcere să mănânce.

Incapabilă să mai îndure discuția, Lily s-a dus în vestibul și și-a făcut de lucru cu Sam până la întoarcerea lui Proctor. Camera lui era mai mică decât prima și mai întunecoasă, cu perdele foarte groase cam murdare. Preocupat să mențină o distanță respectuoasă între ei, Proctor s-a plasat lângă caloriferul de pe peretele din capăt. Lui Lily nu i-a plăcut expresia lui. „Ești oncologul-șef de la spitalul din Ipswich, iar ceea ce urmează să spui e destinat doar rudelor apropiate. O să-mi spui că e pe moarte, dar știu asta, deci ce mai rămâne?”

- Pornesc de la premisa că știi ce conține scrisoarea mamei dumneavoastră, a început Proctor pe un ton plat; nu mai suna ca preotul căruia nu voia să i se spovedească, ci ca o persoană mult mai reală. Văzând că tânăra se pregătea să nege, a adăugat: Mă refer la ideea generală, nu la detalii.

- Ți-am spus deja, s-a burzului Lily. Nici ideea generală, nici nimic altceva. Mama nu mi-a zis, și eu n-am întrebat-o.

„Ăsta-i jocul cu care ne distram la internat: cât poți să te uiți în ochii altei fete fără să clipești ori să râzi?”

- În regulă, Lily, hai să încercăm altă abordare, a sugerat Proctor cu o stăpânire de sine enervantă, lăsând la o parte politețurile. Nu știi ce conține scrisoarea. Nu știi la ce se referă. Dar i-ai spus unei prietene sau alteia că vii la Londra să mi-o aduci. Deci cui i-ai spus? Pentru că trebuie neapărat să știm.

- Nu i-am spus un singur nenorocit de cuvânt nimănui, a replicat Lily către fața lipsită de expresie din partea cealaltă a camerei. Mama mi-a zis să nu spun, așa că n-am spus.

- Lily.

- Ce-i?

- Știu foarte puține lucruri despre situația ta personală. Dar foarte puținele lucruri pe care le știu mă conduc la concluzia că trebuie să ai un partener de viață. Lui ce i-ai spus? Sau ei ce i-ai spus, dacă e o fată? Nu poți pur și simplu să dispari o zi întreagă dintr-o casă lovită de boală fără să dai o justificare. Ce poate fi mai omenesc decât să-i spui iubitului, iubitei, unei prietene, chiar unei cunoștințe îndepărtate: „Ghici ce? Dau o fugă până la Londra ca să predau o scrisoare supersecretă de-a mamei“?

- Îmi zici că asta-i o chestie omenească? Pentru noi? Să vorbim așa unul cu altul? Cu o cunoștință îndepărtată? Ce-i omenesc e că mama a zis că nu

trebuie să spun nimănui, așa că n-am făcut-o. Pe deasupra, m-ați îndochinat. M-ați înrolat. Acum trei ani mi-au pus un pistol la cap și mi-au zis că sunt destul de mare ca să țin un secret. În plus, n-am un partener de viață și nici o gașcă de prietene cu care să stau la taclale.

Jocul privirilor reîncepe.

- Și nu i-am spus nici tatei, dacă asta întrebi, a adăugat, pe un ton care suna mai degrabă ca o confesiune.

- Mama dumitale ți-a cerut să nu-i spui? s-a interesat Proctor cu o notă de asprime în glas.

- N-a zis că trebuie să-i spun, așa că nu i-am spus. Așa suntem noi. Așa e familia noastră. Mergem pe vârfuri în jurul celorlalți. Poate că și în familia dumitale e la fel.

- Atunci spune-mi, dacă vrei, a continuat Proctor, refuzând să facă vreun comentariu despre familia lui. Doar ca să mă lămuresc. Ce motiv ai oferit pentru vizita de azi de la Londra?

- Care-i povestea mea de acoperire, adică?

Chipul uscățiv din capătul celălalt al camerei s-a luminat.

- Da, i se poate spune și așa, a admis Proctor, de parcă ideea de poveste de acoperire ar fi fost una nouă pentru el, și amuzantă pe deasupra.

-Voiam să merg la o grădiniță din zona noastră. Aproape de casa mea din Bloomsbury. Ca să-l trec pe Sam pe listă pentru când o să împlinescă trei ani.

-Admirabil. Și o să faci asta? O să te duci la grădiniță? Împreună cu Sam? O să te întâlnești cu personalul și așa mai departe? O să-l înscrii? - Proctor în ipostaza de unchi preocupat, și încă foarte convingător.

-Depinde în ce dispoziție o să fie Sam când plecăm de aici.

-Te rog s-o faci dacă poți. Așa îți va fi mult mai ușor când te întorci.

-Mai ușor? Ce-i mai ușor? - z bârlindu-se iarăși. Adică o să-mi fie mai ușor să mint?

-Adică o să-ți fie mai ușor să nu minți, a corectat-o Proctor cu blândețe. Dacă spui că tu și Sam o să vizitați o grădiniță și o vizitați, iar după aceea te duci acasă și spui că ai vizitat-o, unde e minciuna? Ai destule pe cap și așa. Nu-mi pot imagina cum te descurci cu toate.

Preț de o clipă stingheră, Lily și-a dat seama că era sincer.

-Rămâne, așadar, întrebarea, a urmat Proctor revenind la subiect, ce răspuns ar trebui să te rog să-i transmiți extrem de curajoasei tale mame? Pentru că-i datorăm unul. Și trebuie să-l primească.

S-a oprit, ca și când ar fi așteptat o mână de ajutor din partea ei. Cum asta nu s-a întâmplat, a vorbit mai departe: Și, așa cum ai spus, poate fi numai prin viu grai. Și va trebui să i-l comunic singură. Lily, îmi pare foarte rău. Pot să încep? A început fără să-i aștepte aprobarea: Răspunsul nostru este „da“ în toate cazurile. Deci trei „da“-uri în total. Mesajul dânzei a fost însușit. Îngrijorărilor dânzei li se va da curs. Toate condițiile puse de dânsa vor fi îndeplinite integral. Poți să reții totul?

-Țin minte cuvintele scurte.

-Și, desigur, mulțumiri din suflet pentru curajul și loialitatea de care a dat permanent dovadă. La fel și ție, Lily. Din nou. Îmi pare atât de rău!

-Și tata? Lui ce-ar trebui să-i spun? a vrut să știe Lily, încă neîmpăcată.

Iarăși zâmbetul acela comic, ca o lumină de avertizare.

-Da, hm. Lui poți să-i spui totul despre grădinița pe care o s-o vizitezi, nu? La urma urmei, de asta ai venit azi la Londra.

În timp ce picăturile de ploaie o stropeau cu înverșunare de pe trotuar, Lily a mers până pe Mount Street, unde a oprit un taxi și i-a cerut șoferului s-o ducă la gara din Liverpool Street. Poate că voise într-adevăr să viziteze grădinița.